

Autorica se trudi usporediti materijal evanđeoskih citata Klimenta Ohridskoga s najstarijim rukopisima evanđelja (*Zografsko evanđelje, Marijinsko evanđelje, Assemanijevo evanđelje i Savina knjiga*).

Autorica je obradila 165 evanđeoskih citata Klimenta Ohridskoga koji prema njoj mogu biti podijeljeni u četiri grupe, a to su: a) citati koji su slobodna parafraza evanđeoskoga teksta (18

slučajeva), b) citati od kojih otprilike polovica otpada na parafraze a druga polovica odgovara evanđeoskim tekstovima (30 slučajeva), c) grupa citata s potpunom podudarnosti s tekstem iz staroslavenskih evanđelja (42 slučaja), d) grupa u osnovi identičnih citata u kojima su razlike samo ortografske naravi (75 citata).

FRANTIŠEK ČAJKA
Prevela Slavomira Ribarova

VIDJETI OHRID. *Referati hrvatskih sudionica i sudionika za XIV. Međunarodni slavistički kongres (Ohrid, 10. - 16. rujna 2008)*. Priredili Bernardina Petrović i Marko Samardžija. Hrvatsko filološko društvo – Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb 2008., 353 str.

Zbornik je izašao uoči održavanja XIV. međunarodnoga slavističkoga kongresa u Ohridu. Sadrži devetnaest priloga podijeljenih u tri tematska bloka: *Paleoslavistika* (11-170)¹, *Jezikoslovna kroatistika i slavistika* (173-301) i *Znanost o književnosti* (305-353). Osvrnuto ćemo se ukratko na referate iz prve skupine.

Stjepan DAMJANOVIĆ u referatu *Hrvatski prinosi proučavanju i pouča-*

vanju staroslavenskoga jezika (25-41) i Anica NAZOR u radu naslovljenom *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika iniciran na IV. međunarodnom slavističkom kongresu u Moskvi 1958. godine* (65-82) izvješćuju o važnim prinosima hrvatskih slavista paleoslavistici. Dok prvi autor zahvaća svoj predmet u širokom vremenskom rasponu od Jurja Križanića pa sve do naših dana (usredotočujući se ipak najviše na tri istaknute osobe: Jurja Križanića, Vatroslava Jagića i Josipa Hamma te na jednu ustanovu: »Staroslavenski institut« u Zagrebu), u središtu je pozornosti Anice Nazor odnos kapitalnoga projekta toga instituta: *Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije* prema ostalim crkvenoslavenskim rječnicima, koji su dovršeni ili se još pripremaju u drugim slavenskim zemljama, a potekli su iz

¹ Paleoslavističke su teme, kako se vidi, bile tako bogato zastupljene da su predstavljene kao zasebna cjelina. Slično je bilo i na Prvom hrvatskom slavističkom kongresu u Puli, kada je sekcija G: *Hrvatskologoljska i paleoslavistička problematika* »naknadno izdvojena zbog većega broja pristiglih referata spomenutoga sadržaja« (Vesna STIPČEVIĆ, Prvi hrvatski slavistički kongres: Pula, 19-23. rujna 1995. *Slovo* 47-49, 347).

zajedničke moskovske inicijative.

Paleografskim je pitanjima, s različitih motrišta, pristupilo troje autora. Cilj je članka Marice ČUNČIĆ: *Grafički sustav »Kijevskih listića«* (11-24) otkriti, a onda egzaktno prikazati sustav u naoko nepravilnoj grafiji toga kanonskoga spomenika. U razmatranju: »*Žitje Konstantinovo«* o postanku glagoljice (83-96) Slavomir SAMBUNJAK interpretira podatke iz V., XIII. i XIV. poglavlja ŽK. Mateo ŽAGAR u radu *Ustanovljivanje kurzivne glagoljice u XIV. stoljeću* (141-170) želi, koristeći se dvjema kurzivnim glagoljskim ispravama, »preispitati dosadašnja određenja poluustavne i kurzivne glagoljice, te navesti mjerodavne kriterije – strukturirane po grafolingvističkoj metodi – za datiranje i ubiciranje najstarijih spomenika pisanih ovim funkcionalnim tipom hrvatske glagoljice«.

Dva su priloga posvećena pitanjima hrvatskoga crkvenoslavenskoga jezika. Milan MIHALJEVIĆ dijeli *Udvojene suglasnike (geminata) u hrvatskogla-*

goljskim tekstovima (43-64) u tri skupine: 1. one u stranim riječima, 2. one nastale ulančavanjem i potpunom asimilacijom i 3. one nastale ispadanjem *jerova*. Budući da zbog različita ponašanja primjeri iz 2. i oni iz 3. moraju biti različito prikazani, autor to i čini služeći se autosegmentnom fonološkom teorijom. U članku *Očekivani i neočekivani akuzativ u »Hrvojevu misalu«* (97-116), Jasna VINCE opisuje čimbenike koji određuju oblik akuzativa u *Hrvojevu misalu*, hrvatskoglagoljskom rukopisu iz 1404. godine, ali i u hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku uopće.

Iz naslova priloga Antonije ZARADIJA KIŠ: *Egzempli kao srednjovjekovni bestijarij: »animallistički egzempli«* u *hrvatskoglagoljskom književnom korpusu* (117-140) razvidno je da u paleoslavističkim istraživanjima ni književnost nije bila zapostavljena. *Animalistički* su *egzampli* značajni jer upućuju na poznavanje *Bestijarija*, iako oni sami kao cjelovita djela u starijoj hrvatskoj književnosti nisu sačuvani.

JASNA VINCE